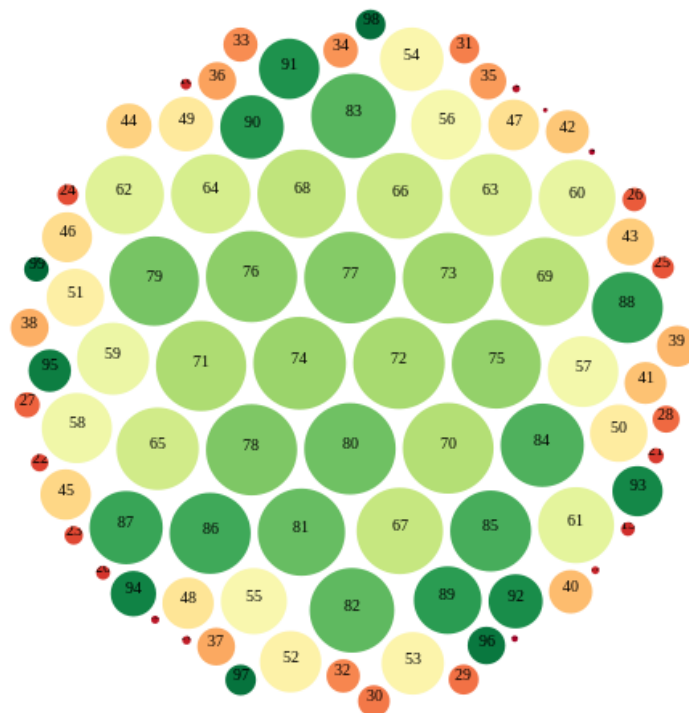

Fri musik på Wikipedia

– länkad öppen data

Rapport

2021

Rapport: Fri musik på Wikipedia

Projektid: 1 januari 2020 till 30 juni 2021

Projektpartner: [Kulturbryggan](#)

Finansiering: Kulturbryggan och Wikimedia Sverige

Huvudsaklig samarbetspartner: [Musikverket](#)

Författare av rapport: [Wikimedia Sverige](#)

Nyckelord: Fri musik, Fri kunskap, Fria licenser, Öppna plattformar, Länkad öppen data

Licens: CC BY 4.0 [Creative Commons – Attribution 4.0 International – CC BY 4.0](#)

Framsida: Visualisering av frågan [Antal och ålder för avlidna musiker](#) i Wikidata – presenterat som bubbeldiagram med färg, storlek och ålder med [Wikidata Visualization](#) den 5 maj 2021.

Bilderna i rapporten finns i kategorin: [Free music on Wikipedia](#)

Sida 1: <https://w.wiki/3Pfg>

Sida 5: <https://w.wiki/3FA7>

Sida 8: <https://w.wiki/3Z77>

Sida 9: <https://w.wiki/39Wa>

Sida 10: <https://w.wiki/3Swx>

Sida 12: <https://w.wiki/3Swz>

Sida 13: <https://w.wiki/39Va>

Sida 14: <https://w.wiki/3Z7B>

Sida 17: <https://w.wiki/3HUU>

Sida 22: <https://w.wiki/39DK>

Sammanfattning

Projektet **Fri musik på Wikipedia** har undersökt hur fri musik kan bli mer tillgänglig och åtkomlig för allmänheten. Med fri musik menas upphovsrättsligt fri musik eller musik under en fri licens som tillsammans med kunskapen om fri musik som kan delas fritt utan kostnad och restriktioner

Tillsammans med Musikverket har projektet laddat upp och publicerat musik i form av över 5000 musikfiler och data för över 5000 musikverk. Materialet lever nu sitt eget liv och kan återanvändas fritt av allmänhet och intresserade över hela världen. Wikimedia's plattformar är byggda för att vara globala, språkoberoende och redigerbara så att ny information och kunskap kan tillföras av vem som helst. Wikipedia, den fria encyklopedin, är det största och mest kända projektet av Wikimedia's olika plattformar för fri kunskap. I det här projektet har vi arbetat främst med mediefiler och tillhörande data till musikverk.

Arbete med upphovsrätt och fria licenser har stor betydelse vid publicering och tillgängliggörande av fri musik. Vår förhoppning är att mer fri musik och kunskap med fri licens tillförs på öppna länkade plattformar. Varje år utslocknar upphovsrätten för många verk. På så sätt kommer nya verk hela tiden bli tillgängliga för fri användning allt eftersom tiden går. Wikimedia's plattformar har stor räckvidd och publicering kan ske med ett långsiktigt perspektiv.

Det här är en rapport som redan i sammanfattningen måste börja med en uppmaning att gå in och lyssna på musiken. Det är ett traderat kulturarv som fått god omvårdnad under många år och som nu förs det över till den kulturella allmänningen. I slutet av rapporten finns [länkar till musikfilerna](#).

Innehåll

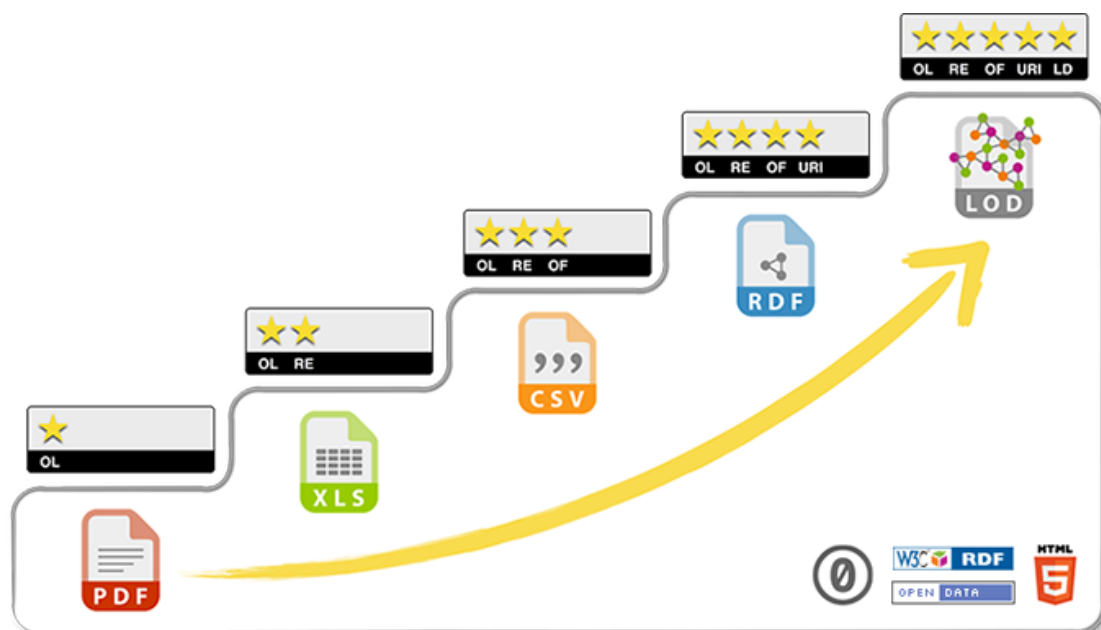
Inledning	5
Problem	6
Effektmål	6
Projektmål	6
Genomförande	7
Valda områden	7
Musikverket	8
Levande musikarv	9
Två kompositörer	9
Egenskaper	9
Schema	10
Identifierare	11
Upphovsrätt	11
Verktyg	12
OpenRefine	12
Pattypan	13
Resultat	15
Musikverket	15
Levande musikarv	15
Carl Michael Bellman	15
Alice Tegnér	16
Skrivstugor	16
Veckans tävling	17
Bloggposter	18
Måluppfyllelse	19
Effektmål	19
Projektmål	19
Diskussion	20
Slutsatser	20
Nästa steg	21
Förslag	21
Länkar	22
Musik och media från Musikverket	22
Projektsidor	22
Verktyg	22

Inledning

Det ska vara enkelt att hitta kunskap om fri musik. Det ska vara enkelt att använda fri musik i utbildning, i nya produktioner eller för eget kreativt användande. Det ska vara enkelt att söka bland material som spelats in eller lagras av våra arkiv, bibliotek och museer.

Wikimedias plattformar är byggda för att dela kunskap genom länkad öppen data. Möjligheterna att återanvända fri musik driver fram utveckling där plattformarna samspelar med varandra. Här skapas ett mervärde genom att intresse, relationer och ökad tillgänglighet. Projektet har prövat olika processer och tagit fram metoder som ger institutioner och innehållsägare möjligheter att dela information och data kring fri musik på ett mer öppet och tillgängligt sätt.

Länkad öppen data är grunden och en förutsättning för att kunna koppla ihop olika delar av musikärvet. Modellen [5-star open data](#) visar en femgradig skala för mognad och olika nivåer av öppen data. Det är grundaren av world wide web, Tim Berners-Lee, som skapat modellen. På Wikimedias plattformar sker arbetet i den högsta nivån.

- ★ - gör data tillgängligt med en öppen licens (exempel [PDF](#)).
- ★★ - gör data tillgängligt som strukturerad data (exempel [Excel](#)).
- ★★★ - gör materialet tillgängligt i ett icke-proprietärt öppet format (exempel [CSV](#)).
- ★★★★ - använd URI:er så det går att peka på data via webben (exempel [RDF](#)).
- ★★★★★ - länka data till annan data för att skapa en rik kontext - [länkad öppen data](#).

Problem

Det kan vara svårt att hitta musik som är upphovsrättsligt fri eller fritt licensierad med tillhörande kunskap om dessa verk. Det kan vara svårt att hitta nyinspelningar av musik som fritt går att återanvända i video, presentationer eller föreställningar. Det är också svårt att hitta förslag på vilka musikstycken som vore möjliga att göra en nyinspelning av utan att hamna i problem eller frågor kring upphovsrättslagstiftning. Det behövs mer data, information och kunskap för att göra denna hantering enklare. Data, information och kunskap måste också vara strukturerad på ett sätt så att den blir tillgänglig för många på olika sätt.

Wikimedias plattformar är byggda för fri kunskap men hantering av musik och ljudfiler är ett förhållandevis oprövat område. Detta beror delvis på att upphovsrätten ser olika i olika länder och att en auktoritet behöver sätta en licens på det material som kan komma att bli aktuellt för uppladdning.

Effektmål

1. Öka tillgången på fri musik.
2. Öka kunskapen om fri musik.
3. Öka tillgängligheten för allmänheten av fri musik.
4. Öka antalet institutioner som vill nå ut med sina musiksamlingar genom öppen länkad data.
5. Öka kunskapen inom fler institutioner för hur de kan gå tillväga för att dela med sig av fri musik på öppna plattformar.

Projektmål

1. Ladda upp 5000 filer med upphovsrättsligt fri musik.
2. Ladda upp data för 5000 verk till Wikidata med tillhörande egenskaper.
3. Ladda upp 25 nyinspelningar av ursprungligt upphovsrättsligt fri musik.
4. Genomföra 10 evenemang för att arbeta med det uppladdade materialet.
5. Beskriva och analysera processen vid uppladdning och redigering på plattformarna i syfte att underlätta för kommande arbeten.

Genomförande

Projektet genomfördes mellan 1 januari 2020 till 30 juni 2021 och är finansierat av Kulturbryggan. Wikimedia's plattformar är öppna för alla och man deltar frivilligt med sina bidrag. Det man bidrar med får återanvändas av andra. Det går att arbeta anonymt men det finns många fördelar med att ha ett konto med användarnamn. Plattformarna är utvecklade för samarbete och crowdsourcing. Vi äger resultatet tillsammans.

Projektet har utgått från ett samarbete med Musikverket där vi haft regelbundna möten under hela projekttiden. Vi är väldigt tacksamma för den generositet och framåtanda som Musikverket visar på detta område. Musikverket tillför genom detta projekt en ovärderlig och unik svensk historisk musikalisk skatt. Tillgången till den här delen av kulturarvet är nu öppen och fri för alla att ta del av.

Under våren 2021 genomfördes en mindre [enkätundersökning](#) för att ta reda på vilka behov svenska GLAM-institutioner¹ kan ha vid arbete på Wikimedia's plattformar. Undersökningen visade också att det finns ljud och musik hos institutioner även om det inte är den huvudsakliga inriktningen på verksamhet och samling.

Valda områden

Här följer en kort beskrivning av de områden och samarbeten vi har valt för genomförande av projektet. Det som kan särskilja det här projektet från andra projekt är att Wikimedia's plattformar är öppna för alla. När musik, metadata och dataset laddas upp så tar fler personer vid och arbetet växer och utvecklas gemensamt på ett organiskt sätt.

Wikimedia består av 13 större projekt för fri kunskap. Wikipedia finns på över 300 språk och är det största och mest kända projektet. Projektet har främst arbetet på [svenska Wikipedia](#), [Wikidata](#) för strukturerad data och [Wikimedia Commons](#) för filer. Plattformarna stödjer varandra genom att vara ett ekosystem av kunskap och länkar till varje enskilt projekt finns på respektive sidor.

- På svenskspråkiga Wikipedia finns [Projekt musik](#) som är en arbetssida för området och med förslag på strukturerade arbetsuppgifter. Dessa projektsidor finns på de flesta språkversioner.
- På Wikidata finns ett liknande [Project music](#) med den skillnaden att här arbetar hela världen i samma arbetsyta.
- Till Wikimedia Commons laddas mediefiler upp och läggs i underkategorier till [Kategori musik](#).
- På Wikisource finns fria sångtexter i [Kategori musik](#).

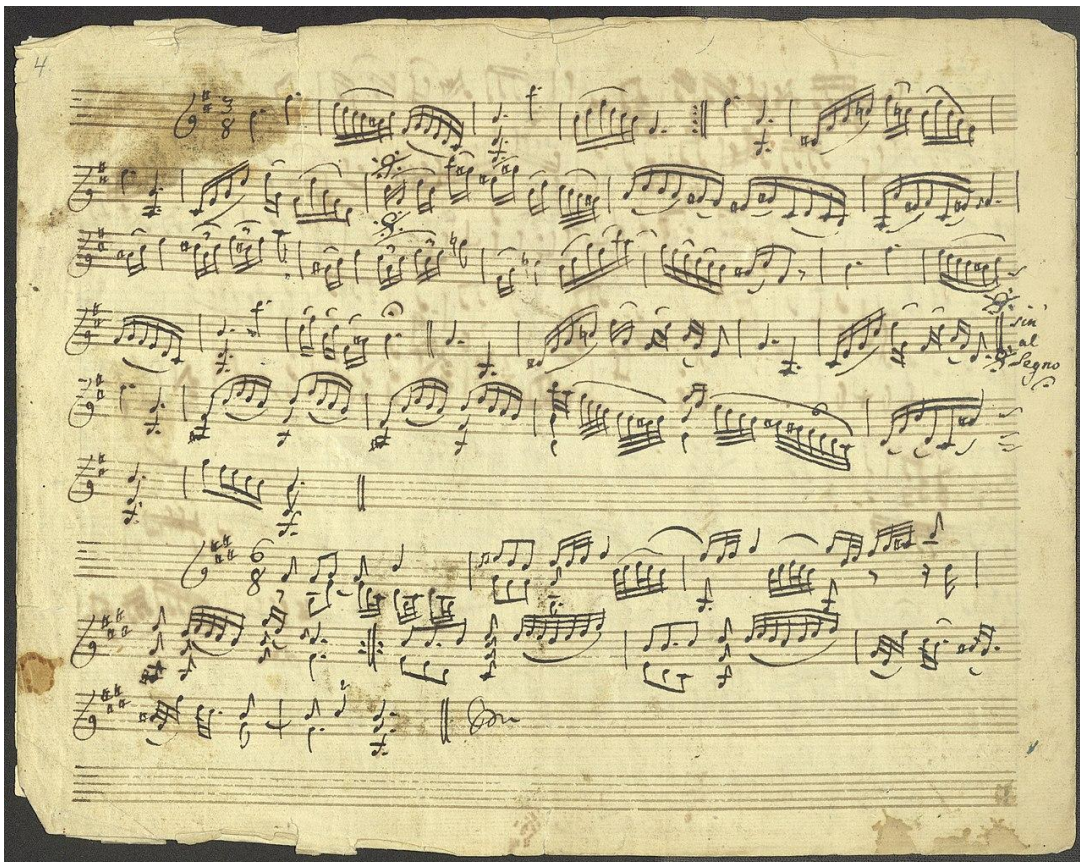
¹ [GLAM](#) är en akronym för Galleries, Libraries, Archives and Museums.

Musikverket

Vår huvudsakliga samarbetspartner har varit [Musikverket](#) där vi haft återkommande möten varannan vecka under hela projektperioden. Vi har laddat upp tusentals filer med musik och noter. Det har till stor del handlat om folkmusik från [Matts Arnbergs](#) resor och noter från Frihetstiden med fokus på [Johan Helmich Roman](#). Tillsammans har vi genomfört skrivstugor, workshops och tävlingar kring uppladdningarna. Vid samarbetet med Musikverket har ett tydligt klagörande vid [publiceringen för filerna](#) varit en avgörande faktor för resultatet.

Matts Arnbergs [intresse för folkmusiken](#) väcktes midsommarhelgen 1948 då han på uppdrag av Sveriges Radio direktsände en spelmansstämma från Visby. Under nästkommande decennium gjorde Matts Arnberg drygt 7000 inspelningar med cirka 800 spelmän och sångare runt om i Sverige. Detta är en välkänd och unik svensk musikskatt som är efterfrågad av många. Läs mer om folkmusiken i Märta Ramstens doktorsavhandling [Återklang – svensk folkmusik i förändring 1950–1980](#) från 1992.

Johan Helmich Roman kallas [den svenska musikens fader](#). Den unika samlingen av hans musikalier skänktes på 1770-talet till den Kungliga Musikaliska akademien. Samlingen förvaras nu på Musikverket och vittnar om Romans betydelse för svensk musik i hela världen. Roman-samlingen är unik och är nominerad till UNESCO:s världsminne lista. Vi arbetar vidare med [Romans samlade verk](#) och sätter in dessa i fler och större sammanhang.

Noter till en [Assaggio](#) i b-moll av Johan Helmich Roman (1694-1758)

Levande muskarv

Syftet med [Levande muskarv](#) är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av konsertrepertoaren. Detta kan bli möjligt genom att musiker och ensembler kan använda notutgåvorna från Levande muskarv. Här har vi arbetat med data om kompositörer och deras verk.

Två kompositörer

Vi valde [Carl Michael Bellman](#) och [Alice Tegnér](#) som två kompositörer med många välkända verk där vi kunde fördjupa oss i modellering av uppladdning av filer och data.

[Sjung med oss, Mamma!](#) är en serie på nio nothäften som gavs ut mellan åren 1892–1934. De fem första häftena har vi laddat upp till Wikimedia Commons och arbetat med strukturellt.

[Fredmans epistlar](#) är tillsammans med Fredmans sånger Carl Michael Bellmans mest kända verk. Vi har valt att arbeta med Fredmans epistlar då dessa finns på flera av Wikimedias plattformar både som musikfiler, texter och artiklar.

Egenskaper

Ett musikverk beskrivs i Wikidata genom egenskaper. Genom att studera en samling i en databas eller på en webbplats kan man få en uppfattning på vilken data som är viktig och hur den bör modelleras mot egenskaper i Wikidata. Man behöver matcha information och fält mot varandra. Bilden visar hur Johan Agrells Sinfonia à 6 B flat, op. 1:4 ser ut på webbplatsen i matchning mot ett arbetsdokument för uppladdning. Resultatet på Wikidata blev [Q103987555](#) vilket är samma som Sinfonia à 6 B flat, op. 1:4 på Levande muskarv.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Verk (namn)	Underrubrik	Verk ID	Tillkomstår	Verkstyp	Speltid	Kompositör	Kompositör ID	SMH-ID	URL-ID	URL	ENG URL	URL Noter
							ex. SMH-C123		?			?

SWEDISH MUSICAL HERITAGE
LEVANDE MUSIKARV

TONSÄTTARE
Sök bland svenska tonsättare

VERK
Sök bland svenska verk

MUSIKEN I SVERIGE
Övergripande svensk musikhistoria

Johan Agrell (1701–1765)
Sinfonia à 6 B-dur op 1:4
opus 1 nr 4, SheA B:551533

1. Allegro
2. Affettouso
3. Presto assai

Tillkomstår: 1746
Verkstyp: Symfoni
Speltid: Ca. 5-10 min

Inför en uppladdning av musikaliska verk behöver man strukturera den data man vill överföra. Kompositören finns sedan tidigare så där är det en matchning som ska göras. Om verket inte finns tidigare är det verkets namn som ska bli en ny post vid uppladdningen. Arbetet här gäller att matcha olika data från en databas till kolumner som redan finns i Wikidata. Ett verk kan ha en underrubrik, ett verk-ID, ett tillkomstår, vara av en viss typ och så vidare. Generellt gäller att ju mer data man har desto bättre.

Schema

För att underlätta uppladdning och modellering av data kan man samarbeta kring färdiga scheman för olika objekt. Detta underlättar då man kan använda samma schema att utgå från. Beroende på detaljnivå kan man behöva skriva nya scheman – men även dessa hämtar sin form från ett tidigare schema högre upp i strukturen. Ett schema underlättar vilka egenskaper som måste eller bör vara med. Detta är också ett sätt att harmonisera arbete mellan olika databaser. På schema.org kan man läsa mer om scheman.

EntitySchema
Diskussion

Fredmans Epistel (E260)

språkkod	etikett	beskrivning	alias	redigera
sv	Fredmans Epistel	visa av Bellman		redigera
en	Epistles of Fredman			redigera
pl	Listy Fredmana			redigera

```

PREFIX wd: <http://www.wikidata.org/entity/>
PREFIX wdt: <http://www.wikidata.org/prop/direct/>
PREFIX ps: <http://www.wikidata.org/prop/statement/>
PREFIX pq: <http://www.wikidata.org/prop/qualifier/>

# Example SPARQL query: https://w.wiki/kzK
# SELECT ?item ?itemLabel WHERE { ?item wdt:P361 wd:Q5383621. }
# Project see Wikidata:WikiProject_Sweden/Epistles_of_Fredman

start = @<Epistel>
<Epistel> EXTRA wdt:P31 {
  wdt:P31 [ wd:Q3482281 ] ; # instance of
# p:P361 @<partof>+ ; # instance of
  wdt:P361 [ wd:Q5383621 ] ; # part of
  wdt:P138 [ wd:Q5741633 ] ;
  wdt:P123 . + ; # genre
  wdt:P18 . + ; # picture
  wdt:P407 . + ; # language
  wdt:P51 . + ; # soundfile
  wdt:P155 @<Epistel> + ; # follows
  wdt:P156 @<Epistel> + ; # followed by
#wdt:P1545 . + ; # series ordinal TODO as parameter
  wdt:P495 [ wd:Q34 ] ; # country of origin

```

Schema [E260](#) innehåller egenskaper som en epistel kan beskrivas med.

På sidan [Wikiproject Schemas](#) kan man läsa mer om hur man tar fram olika schema. Här har vi tagit fram ett exempel på de egenskaper som är önskvärda för att kunna beskriva varje epistel. Genom att använda schemat får man hjälp vid skapandet av objektet.

Identifierare

En speciell typ av egenskap är identifieraren. Många institutioner och organisationer har en identifierare i Wikidata. Identifieraren för Levande musikarv heter [P4607](#) och används på verkens objekt med en länk till sidan på Levande musikarv för verket. Det finns ofta fler identifierare på varje verk och det är dessa som gör att man kan söka information i flera databaser i samma fråga. Identifierare ligger längst ner på varje objekt och [Sinfonia à 6 B-dur op 1:4](#) har som exempel i nuläget tre identifierare. Det är förutom Levande musikarv [VIAF ID](#) och [Library of Congress authority ID](#). Det är här man bygger upp länkar till mer information och kunskap genom att det är länkade objekt.

Upphovsrätt

Vi har arbetat med musik där upphovsrätten är utslocknad eller med nyinspelningar av upphovsrättsligt fri musik där upphovsrättsinnehavarna har satt en fri licens på sin upphovsrätt för nyinspelningen av verket.

På Wikimedia Commons kan man ladda upp material som är i public domain eller har en fri licens av typen Creative Commons share alike eller friare. På Wikidata är kravet att man använder märkningen CC0 som i praktiken har samma betydelse som Public domain. Musikverket har satt CC0 på de inspelningar av traditionell folkmusik som gjordes för över 50 år sedan – ett gott exempel som kan inspirera andra.

Ibland kan det uppstå osäkerhet när man gör bedömningar och tolkningar av [Upphovsrättslagen](#). Visa tydligt varför upphovsrätten är utslocknad – vanligtvis genom att visa årtal när upphovsrättspersonen avlidit med en källa och sedan lägga till 70 år. Digisam har bra [vägledning om upphovsrätt](#) som man kan utgå från.

Verktyg

Det utvecklas väldigt många verktyg kring Wikimedias plattformar. Det är både personer som arbetar frivilligt på ideell basis och mer strukturerat genom Wikimedia Foundation. Här beskrivs två viktiga verktyg som används vid uppladdningar.

OpenRefine

När man hanterar stora datamängder med många poster som behöver tvättas, justeras och rättas till finns verktyget [OpenRefine](#), tidigare Google Refine. Det är ett open source-verktyg som hanterar stora datamängder på ett effektivt sätt.

Filter:	All	Verk (namn)	Underrubrik	Verk ID	Tillkomstr	Verktyp	Speltid	Kompositör	Kort Musik ID	Kompositör ID	URL
145. Save Wikibase schema	1.	Midsommarvaka Svensk rapsodi nr 1	opus 19	SMH-W1	1903 (100) 1902-1903 one-year-period (92) 1903-1904 one-year-period (92) Create new item	Orkesterverk i en sats	14 min	Hugo Alfvén Choose new match	alfven-hugo	alfven-hugo	https://levandemusikarv.se/fonsattare/alfven-hugo/SMH-W1-Midsommarvaka_Svensk_rapsod_nr_1/
146. Remove column URL. Noter 0	2.										
147. Remove column Levande musikarv ID	3.										
148. Create new column Levande musikarv ID based on column URL by filling 6210 rows with grel.value.split("(")[3]+"/"+value.split("(")[4]	4.										
149. Save Wikibase schema	5.										
150. Rename column Levande Musikarv ID to Kort Musik ID	6.	Waldemarskatten, romantisk opera i 4 akter		SMH-W2	1898 Choose new match	Opera, ballad	142 min	Andreas Hallén Choose new match	hallen-andreas	hallen-andreas	https://levandemusikarv.se/fonsattare/hallen-andreas/SMH-W2-Waldemarskatten_romantisk_opera_1_4_akter/
151. Save Wikibase schema	7.										
152. Save Wikibase schema	8.										
153. Save Wikibase schema	9.										
154. Star row 136	10.	Sonat g-moll [Sonat g-moll] (100) Kattlugan (81) Sonat för Piano Forte (g-moll) (92) Create new item		SMH-W3	1924 (100) 1924 (100) ettårsperiod 1923-1924 (92) ettårsperiod 1924-1925 (92) Create new item	Orgel	20 min	Oskar Lindberg Choose new match	lindberg-oskar	lindberg-oskar	https://levandemusikarv.se/fonsattare/lindberg-oskar/SMH-W3-Sonat_g-moll
155. Perform Wikibase edits											
156. Unstar row 10											
157. Unstar row 1											

Ett dataset med information laddas in i OpenRefine som man sedan bearbetar i kolumner.

Man arbetar i kolumner och en funktion heter reconciliation som matchar det nya datasetet mot ett befintligt dataset i till exempel Wikidata. På så sätt kan man arbeta både med att skapa nya objekt om dessa saknas eller uppdatera befintliga objekt med ny data.

OpenRefine är som annan open source under [ständig utveckling](#) och det går att ladda upp ny data direkt via verktyget eller exportera en färdig fil som är anpassad till det enklare verktyget [QuickStatements](#). När det finns en tillräckligt stor grupp användare så finns möjlighet att fråga och få hjälp genom ett community även om det finns en tröskel att komma igång.

Genom OpenRefine kan man arbeta med och uppdatera många objekt på kort tid genom en förhållandevis enkel process.

QuickStatements svenska Ny körning Senaste körningarna Chat GIT Hjälp Tore Danielsson (WMSE) Dina senaste körningar

Körning "Swedish Musical Heritage 2" på Wikidata av Tore Danielsson (WMSE) [Körningar] [Discuss/revert batch](#)

Status: RUN 92.6% (4880) av 6200 klar , 864 fel

1	done Trio [No 1, D-dur] för Pianoforte, Violine & Violoncello [Q106272978] CREATE Item	SV:Trio [No 1, D-dur] för Pianoforte, Violine & Violoncello #P1476:SV:Trio [No 1, D-dur] för Pianoforte, Violine & Violoncello SV:svenskt musikverk #P1476:SV:Trio [No 1, D-dur] för Pianoforte, Violine & Violoncello instance of :musical work reference URL : "https://www.swedishmusicalheritage.com/composers/norman-ludvig/SMH-W10-Trio_No_1_D-dur_fur_Pianoforte_Violine_Violoncello/" [P854] title [P1476]:SV:Trio [No 1, D-dur] för Pianoforte, Violine & Violoncello" language of work or name [P407]:Swedish [Q9627] composer :Ludvig Norman reference URL : "https://www.swedishmusicalheritage.com/composers/norman-ludvig/SMH-W10-Trio_No_1_D-dur_fur_Pianoforte_Violine_Violoncello/" [P86] Swedish Musical : "norman-ludvig/SMH-W10-Trio_No_1_D-dur_fur_Pianoforte_Violine_Violoncello" Swedish Musical : "norman-ludvig/SMH-W10-Trio_No_1_D-dur_fur_Pianoforte_Violine_Violoncello" Heritage ID [P4607] catalog code [P528]: "opus 4" copyright status [P6216]:public domain [Q19652] determination method [P459]:70 years after author's death [Q29870196] applies to jurisdiction [P1001]:Sweden [Q34] described by source :Swedish Musical Heritage Swedish Musical Heritage ID : "norman-ludvig/SMH-W10-Trio_No_1_D-dur_fur_Pianoforte_Violine_Violoncello" [P1343] [Q44486298] [P4607]
2	done Zweites Trio (H-moll) för Pianoforte, Violino und Violoncell [Q106272980] CREATE Item	SV:Zweites Trio (H-moll) för Pianoforte, Violino und Violoncell #P1476:SV:Zweites Trio (H-moll) för Pianoforte, Violino und Violoncell SV:svenskt musikverk #P1476:SV:Zweites Trio (H-moll) för Pianoforte, Violino und Violoncell instance of :musical work reference URL : "https://www.swedishmusicalheritage.com/composers/norman-ludvig/SMH-W11-Zweites_Trio_H-moll_fur_Pianoforte_Violino_und_Violoncell/" [P854] title [P1476]:SV:Zweites Trio (H-moll) för Pianoforte, Violino und Violoncell" language of work or name [P407]:Swedish [Q9627] composer :Ludvig Norman reference URL : "https://www.swedishmusicalheritage.com/composers/norman-ludvig/SMH-W11-Zweites_Trio_H-moll_fur_Pianoforte_Violino_und_Violoncell/" [P86] Swedish Musical : "norman-ludvig/SMH-W11-Zweites_Trio_H-moll_fur_Pianoforte_Violino_und_Violoncell" Swedish Musical : "norman-ludvig/SMH-W11-Zweites_Trio_H-moll_fur_Pianoforte_Violino_und_Violoncell" Heritage ID [P4607] catalog code [P528]: "opus 38" copyright status [P6216]:public domain [Q19652] determination method [P459]:70 years after author's death [Q29870196]

En uppladdning med QuickStatements blir en egen körning med data, statistik och eventuella felmeddelanden.

Pattypan

När man ska ladda upp enstaka filer till Wikimedia Commons kan man göra det via webbplatsen och [Uppladdningsguiden](#). När man har ett större antal filer kan man använda verktyget [Pattypan](#) för att underlätta uppladdningen. Verktyget måste installeras och köras lokalt på den egna datorn.

Verktyget skapar en mall i form av ett kalkylark i den mapp där man förbereder filerna man vill ladda upp. Kolumnerna i denna mall blir de fält med metadata på Wikimedia Commons. I detta exempel fanns det inte så mycket data om [fonografinspelningarna](#) men länk till medgivande för licensen och länk till information i Svensk mediedatabas är bra att bygga vidare på.

Filename	Title	SMDBURL
ZS_V03-0012.mp3	Upplands regementes paradmarsch	http://smdb.kb.se/catalog/id/001560988
ZS_V03-0015.mp3	Romans ur Mignon	http://smdb.kb.se/catalog/id/001560991
ZS_V03-0016.mp3	Per Svinaherde	http://smdb.kb.se/catalog/id/001560992
ZS_V03-0017.mp3	Tiggarestudenten	http://smdb.kb.se/catalog/id/001560993
ZS_V03-0018.mp3	Kungl. Göta livgardes paradmarsch	http://smdb.kb.se/catalog/id/001560994
ZS_V78-0002.mp3	Capture of Santiago	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451689
ZS_V78-0004.mp3	Rigoletto. Instrumental	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451690
ZS_V78-0005.mp3	Hjärterosen	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451691
ZS_V78-0008.mp3	Lektion	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451694
ZS_V78-0011.mp3	Medley of popular airs	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451697
ZS_V78-0012.mp3	Flora Waltz	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451698
ZS_V78-0016.mp3	La donna e mobile	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451702
ZS_V78-0017.mp3	Dancing in the dark	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451703
ZS_V78-0018.mp3	Selections from "Fra Diavolo"	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451704
ZS_V78-0019.mp3	René Waltz	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451705
ZS_V78-0020.mp3	[At a Georgia Camp meeting]	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451706
ZS_V78-0021.mp3	Kungssången	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451707
ZS_V78-0022.mp3	Dagen därpå	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451708
ZS_V78-0023.mp3	The Laughing Song	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451709
ZS_V78-0026.mp3	Finska rytteriets marsch	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451712
ZS_V78-0028.mp3	Hapsburg March	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451714
ZS_V78-0029.mp3	Love's Dream After the Ball	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451715
ZS_V78-0030.mp3	Du gamla, du friska	http://smdb.kb.se/catalog/id/001451716

Filmnamn, titel och URL är en bra början i kalkylarket inför en uppladdning.

Genom PATTYPAN kan man arbeta med och ladda upp många filer (objekt) på ett snabbt sätt genom en förhållandevis enkel process. Även här sker det mjukvaruutveckling och intentionen är att [integrera PATTYPAN med OpenRefine](#) då man även kan lägga till strukturerad data på mediefiler genom det som kallas [strukturerad data på Commons](#).

Resultat

Vi har genomfört arbetet från idé och process till publicerad fil och objekt. Vi tog kontakt med institutioner där det redan kan finnas arbetet och kunskap om upphovsrättsligt fria dataset och musikaliskt material. Hela projektet bygger på att vi arbetar vidare med fritt material på Wikimedias plattformar. Så en viktig framgångsfaktor för resultat är kompetens och en välvillig hantering i upphovsrättsliga frågor.

Med uppladdningar menas i huvudsak två processer. Den vanligaste är en mediefil som laddas upp till Wikimedia Commons tillsammans med så mycket beskrivande metadata som möjligt. Den andra typen av uppladdning är data till objekt på Wikidata. Vi har tillsammans med vår huvudsakliga samarbetspart Musikverket haft 22 stycken digitala möten under projekttiden.

Musikverket

Tillsammans med Musikverket har vi inom projektet laddat upp [över 5000 mediafiler](#) till Wikimedia commons. Filerna innehåller metadata som beskrivs på varje enskild sida för respektive fil. Efter uppladdning kategoriseras filerna på olika sätt och läggs även till i projektets dolda kategori [Free music on Wikipedia](#). Till varje enskild fil läggs det även till strukturerad data som kan göras både manuellt och av botar.

Levande muskarv

Det fanns sedan tidigare ett uppladdat dataset med omkring 700 svenska tonsättare och kompositörer från Levande muskarv. Dessa har verifierats och en egenskap som pekar till Levande muskarv har lagts till på varje person. Genom en förfrågan till Levande muskarv har vi även laddat upp och lagt till [över 5000 verk](#) som tillhör dessa tonsättare och kompositörer. Detta har skett med verktygen OpenRefine och Quickstatements.

En viktig del för ett sammankopplat kulturarv är att använda identifierare som [Levande Muskarv-ID](#). Identifieraren är en egenskap som kopplar samman tonsättare och verk med en sida på webbplatsen för Levande Muskarv. På så sätt kan man göra djupare sökningar på till exempel på svenska verk där upphovsrättsinnehavaren varit död i över 70 år och om det finns noter att länka till.

Identifieraren kan också användas i mallar som [auktoritetsdata](#) och ligger då på [artiklar på svenska Wikipedia](#) eller på andra språkversioner. Identifieraren kan också fungera som egen mall, `{{Levande Muskarv}}`, och kan användas på svenska Wikipedia eller på andra språkversioner. Det finns flera olika sätt på vilka objekt kan visas och kopplas samman.

Carl Michael Bellman

Ur Carl Michael Bellmans produktion valde vi [Fredmans epistlar](#) för att kunna gå ner på detaljnivå då det redan finns mycket material att arbeta vidare med. Epistlarna är 82 stycken

och finns representerade på flera av Wikimedia's plattformar. Texterna finns transkriberade på [Wikisource](#), en del musik finns på [Wikimedia Commons](#) och ett tjugotal epistlar har egna artiklar på svenska Wikipedia och de är dessutom representerade på flera olika språk. Här arbetade vi mycket med att berika epistlarna med egenskaper på [Wikidata](#).

Vi skapade även [BellmanFactBase](#) som är en instans av [Wikibase](#) för att testa objekt och egenskaper i en avgränsad databas. Wikibase passar GLAM-sektorn bra då mer detaljerade områden kan vara bättre och enklare att hantera i en avgränsad miljö än på [Wikidata](#). Man har kontroll över sin databas och det finns inget krav på fria licenser. Samtidigt är den länkad och kan vara öppen för [SPARQL](#)-frågor utifrån.

Alice Tegnér

Ur Alice Tegnér's produktion valde vi [Sjung med oss, Mamma!](#) för att på samma sätt arbeta på liknande detaljnivå och samtidigt kunna göra jämförelser med Fredmans epistlar. Detta för att hitta generella metoder och processer som kan gälla de flera verk och samlingar.

Sjung med oss, Mamma! kom ut i nio delar mellan åren 1892–1934. De fem första sånghäftena publiceras på 1800-talet och innehåller många av de klassiska barnvisor som fortfarande sjungs i många sammanhang. Vi har arbetat med [Sjung med oss, Mamma! III](#) och brutit ut noterna och delat upp häftet i enskilda visor i form av bildfiler och pdf.

Den enskilda visan blir det objekt som man knyter egenskaper till. Den tredje utgåvan av *Sjung med oss, Mamma!* blir på så sätt en samling av visor. Här behöver man bestämma på samma sätt som med Bellmans epistlar om det finns behov av ett konceptuellt första objekt som inte är knutet till någon utgåva. När uppstår en visa? Finns den innan den är nedskriven och publicerad?

Skrivstugor

Vi har genomfört ett tiotal skrivstugor och workshops i anknytning till projektet. På grund av pandemin så genomfördes alla skrivstugor online via videomöte. En skrivstuga är ett möte där man samlas och skriver runt ett tema och är en av många etablerade arbetsätt inom wikivärlden. På sidan [Wikiträffar](#) kan man se aktuella skrivstugor och andra möten i Sverige.

Till artikeln [Zorns spelmanstävling i Gesunda 1906](#) hittade vi en mindre känd bild av festplatsen Måstäpp på webbplatsen "Äldre foton från Sollerö socken". Vi frågade webbansvarig om högupplöst bild och kunde sedan ladda upp den till Wikimedia Commons.

Wikimedia X, [online](#), 2020-10-03 klockan 10:00–13:00

Folkmusik på Gotland, [online](#), 2020-10-08 klockan 13:00–16:00

Folkmusik från Dalarna, [online](#), 2020-10-21 klockan 13:00–16:00

Folkmusik från Dalarna, [online](#), 2020-10-30 klockan 10:00–13:00

Arbetsträff Bellman, [online](#), 2020-11-05 klockan 10:00–12:00

Skrivstuga med Musikverket, [online](#), 2020-11-27 klockan 10:00–16:00

Skrivstuga med Musikverket och musikarkiven, [online](#), 2021-04-22 klockan 10:00–16:00

Skrivstuga med Musikverket och musikarkiven, [online](#), 2021-04-23 klockan 10:00–16:00

Arbetspass Musik, [online](#), 2021-05-26 klockan 16:00–18:00

Arbetspass Musik, [online](#), 2021-05-28 klockan 13:00–15:00

Veckans tävling

Vi har tillsammans med gemenskapen på Wikipedia genomfört tre stycken *Veckans tävling* med tema musik. Där har vi aktivt använt våra uppladdningar som är gjorda tillsammans med Musikverket.

Veckans tävling 21-27 december 2020 – [Musik I](#)

Veckans tävling 15-21 februari 2021 – [Musik II](#)

Veckans tävling 31 maj-6 juni 2021 – [Musik III](#)

Bloggposter

I samband med arbetet kring projektets uppladdningar och skrivstugor har vi skrivit bloggposter på Wikimedia Sveriges webbplats och aktivt delat dessa i sociala medier.

- 22 juli 2020 – [Wikipedia dansar och sjunger](#)
- 11 september 2020 – [Nyinspelningar på Wikipedia](#)
- 12 mars 2021 – [Nyttan med Wikimedias plattformar](#)
- 14 april 2021 – [En GLAMmig fredag](#)
- 6 maj 2021 – [Zorns spelmanstävling och Romans Assaggi](#)

Inom Wikivärlden har utvecklingen av projektet beskrivits i det globala månadsbrevet [This Month in GLAM](#) från maj 2020 till och med juni 2021. [Månadsbrevet](#) fungerar som omvärldsbevakning av vad som händer på Wikimedias plattformar. Vi skrev om projektet löpande under [Sweden report](#).

- Maj 2020 – [Free music on Wikipedia](#)
- June 2020 – [Free music on Wikipedia](#)
- July 2020 – [More Swedish music – of all sorts](#)
- August 2020 – [Free music and new recordings of songs in the public domain](#)
- September 2020 – [Musikverket: more folk music and photos](#)
- October 2020 – [Online Edit-a-thon Dalarna](#)
- November 2020 – [More folk music – from Sweden and across the sea](#)
- December 2020 – [Sjung med oss, Mamma!](#)
- February 2021 – [Medieval ballads – Sveriges Medeltida Ballader](#)
- March 2021 – [Musical works from Swedish Music Heritage](#)
- April 2021 – [More music](#)
- May 2021 – [Aftermath to the fiddler competition in Gesunda 1906](#)

Måluppfyllelse

En starkt bidragande faktor till ett framgångsrikt projekt har varit samarbetet med Musikverket. Vi har påbörjat en resa där fri musik nu finns tillgänglig och verifierad på Wikimedia's plattformar. Det är mycket värdefullt att Musikverket har tagit en ledande position och visar på möjligheter och ett praktiskt genomförande för att dela musik. Vi har nu musik fritt tillgänglig med en räckvidd över hela världen.

Effektmål

1. Vi har ökat tillgången på fri musik genom att arbeta med och tillgängliggöra både kunskap och musikfiler.
2. Vi har ökat om kunskapen om fri musik genom att arbeta med öppen länkad data och öppna licenser på fria plattformar.
3. Vi har gjort fri musik mer tillgänglig genom att ladda upp tusentals fria musikfiler för nu är fria för användning.
4. Vi har informerat institutioner att börja arbeta med fri musik på Wikimedia's plattformar och haft Musikverket som föregångare och inspirationskälla.
5. Vi har frågat flera institutioner om att börja arbeta med fri musik och det finns ett intresse för Wikimedia's plattformar.

Projekt mål

1. Vi har laddat upp över 5000 mediefiler till Wikimedia Commons.
2. Vi har laddat upp över 5000 poster till Wikidata.
3. Vi har laddat upp över 25 nyinspelningar av upphovsrättsligt utslocknad musik.
4. Vi har genomfört 10 öppna publika evenemang online.
5. Vi har skrivit 18 bloggposter och en rapport.

Diskussion

Musik är en stor del av kulturarvet och det är ett bra område för att arbeta med kunskap genom öppen länkad data. Musik är också kommersiellt efterfrågad vilket är bra för tillgången men begränsar till viss del tillgången den fria musiken. Upphovsrätt kan vara ett bra skydd men också ett hinder i de fall där det skapas osäkerhet. Genom detta arbete har vi sett ett mångfacetterat kulturellt och lustfyllt område som berör människor på djupet. Det Wikimedias plattformar kan bidra med är att fler kan bidra till att kunskapen byggs på och görs mer tillgänglig.

Att sammankoppla kulturarvet och arbeta med länkad öppen data ligger till stor del framför oss. En fråga man vanligtvis ställer sig är om vi gör rätt saker på rätt sätt? Kanske kommer det nya lösningar? Vi är ändå övertygade att de fria licenserna gör att andra enkelt kan bygga vidare med det som redan är gjort.

Slutsatser

- Kunskap ökar vid praktiskt arbete då man prövar verktyg och processer på det material där man besitter domänkunskap.
- Förståelse ökar när man tar sig an problem och frågeställningar som uppkommer vid ett fördjupat detaljarbete.
- Kompetens ökar vid samarbete på plattformar som stödjer versionshantering och har möjligheter till diskussion och felhantering.
- Länkad öppen data handlar om systemvetenskap i teorin och liknar organisk utveckling i praktiken. Systemen växer av information och data – ju mer kopplingar det skapas ju mer nytta kan man få ut ur systemen.
- Digital förmedling och kunskap inom kulturarvet gäller även musik. Öppen länkad data värderas högt för utveckling och samhällsnytta framöver. Att investera i hur man delar fri musik och kunskap kan bli en framgångsfaktor för många institutioner framöver.

Nästa steg

Uppladdningar av filer till Wikimedia Commons och poster till Wikidata fortsätter och kompletterar artiklarna på Wikipedia. Det är samarbetande faktor i kunskapens ekosystem på Wikimedia's plattformar. Verktygen blir bättre och allt fler institutioner kan samarbeta effektivt genom att sammankoppla sina dataset.

Det här utvecklingen behöver vi stödja. Vi behöver mer data om hur många visor det finns i Sverige, vilka är dess kompositörer, var har de spelats och när spelades de in? Det finns hur mycket data som helst att samla in och bearbeta – och vi måste fortsätta att arbeta i både ett nationellt och internationellt perspektiv.

Vi kommer behöva plattformar och forum att föra diskussioner på och det finns verktyg på Wikimedia för att planera och strukturera arbetsuppgifter och ta hand om felrapportering.

Förslag

Det finns mycket fria noter men väldigt få fria inspelningar. Ett fördjupande projekt skulle med fördel kunna utforska möjligheterna till ett arbete med att göra noter maskinläsbara och på så sätt kunna omsätta dem till musik.

Området är förhållandevis nytt och det finns forskning och utvecklande projekt. Här skulle Wikimedia's plattformar kunna vara den plats där man publicerar resultaten på. Efter pandemin skulle ett större inspelningsprojekt kunna genomföras med musik som skapas från upphovsrättsligt fria verk – både på traditionellt vis och genom maskinläsbara noter – den jämförelsen skulle både nyskapande och utvecklande.

Vi har tidigare goda erfarenheter av att arbeta med gymnasieungdomar som skriver examensarbete och samtidigt publicerar artiklar om ämnet på Wikipedia. Vi skulle här kunna arbeta på liknande sätt med musikskolor och både fördjupa kunskap och göra nyinspelningar.

Detta förslag skulle med fördel kunna arbeta med musik av Johan Helmich Roman då det finns tidigare arbeten och stort intresse för denna kompositör.

Länkar

Direkta länkar till enskilda sidor på webbplatser presenteras direkt i den löpande i texten eller som fotnot. Här återfinns länkar till de viktigaste och övergripande sidorna för fördjupning.

Musik och media från Musikverket

Kategori på Wikimedia Commons - [Swedish Performing Arts Agency](#)

Projektsidor

Projektsida på Wikimedia Sverige - [Fri musik på Wikipedia](#)

Projektsida för musik på Wikidata - [WikiProject Music](#)

Projektsida på svenska Wikipedia - [Wikipedia:Projekt musik](#)

Projektkategori på Wikimedia Commons - [Free music on Wikipedia](#)

Rapporten på Wikimedia Sverige - [Fri musik på Wikipedia - Rapport](#)

Verktyg

Översikt över verktyg på Wikimedias plattformar - [Linked open data workflow](#)

Verktyg för att arbeta med data - [OpenRefine](#)

Verktyg för att ladda upp filer - [Pattypan](#)

Verktyg för att ladda upp data - [QuickStatements](#)

